

Malatya’da Konsomatris Olarak Çalışan Kadınlarda *Trichomonas Vaginalis* İnsidansı⁺

Nilgün Daldal*, Ülkü Karaman*, Metin Atambay*

*Inönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Parazitoloji AD, Malatya

T. vaginalis, insanın ürogenital sisteminde yaşayan, kamçılı bir protozoon olup, ürogenital sistemdeki parazitliğine Trichomoniosis denir.

T. vaginalis monoksen bir parazittir ve kesin konagi insandır, insandan insana baslica cinsel ilişkiyle doğrudan bulasir. Hastalık bu nedenle yaşam tarzına bağlı olarak farklı insidans göstermektedir.

Bu çalışmada, Malatya Adafi Frengi ve Lepra Savas Merkezine gelen ve pavyonlarda konsomatris olarak çalışan 33 kadında *T. vaginalis* insidansı araştırılmıştır.

Olgular jinekolojik muayene ile değerlendirilmiş, ayrıca alınan doğum kontrol yöntemleri sorgulanmış ve vaginal akıntı örnekleri direkt mikroskopi, Giemsa boyama ve kültür yöntemleriyle [cycteine- peptone- liver- maltose (CPLM)] incelenmiştir. 14 olguda (% 42.4) *T. vaginalis* görülmüştür. Tani yöntemleri arasında fark gözlenmemiştir.

Jinekolojik muayene ile lezyon saptanan 25 olgunun 14 tanesinde *T. vaginalis* saptanmış, diğer sağlıklı 11 olguda *T. vaginalis* saptanmamıştır. Ayrıca doğum kontrol yöntemlerine göre korunmayan 27 kadının 17’sinde, RIA kullanan 3 kadının 1’inde ve oral kontraseptif kullanan 3 kadının 1’inde *T. vaginalis* belirlenmiştir.

Olgu sayısının azlığı nedeni ile uygulanan doğum kontrol yönteminin insidansa etkisi belirlenmemiştir. *T. vaginalis*’in konsomatris olarak çalışıp, jinekolojik şikayeti olan kadınlarda daha sık görüldüğü saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: *T. vaginalis*, Konsomatris, Malatya

Incidence of *Trichomonas vaginalis* in Bar Girls in Malatya, Turkey

T. vaginalis is a flagellated protozoon which lives in the urogenital system of human and causes of Trichomoniosis. *T. vaginalis* is a monoksen parasite and its definite host is human and usually transmitted with sexual contact. So incidence changes due to life style.

This study was made to determine the *T. vaginalis* incidence on 33 bar girls that came to Malatya Adafi Syphilis and Lepra Preventorium.

Women were examined by using gynecologic evaluation, saline wet mount and Giemsa staining techniques and cultivating of vaginal specimens. In addition the contraception methods ingiven were evaluated.

In 14 (42%) of 25 women of whom lesions were observed in gynecological exam were found to be infected while remaining healthy 11 women were found to be uninfected. Trichomoniosis clinical findings were observed in 25 women and all of the infected women were from this group. From the point of contraception methods, 27 women used none, 3 women have used intrauterin device and another, 3 oral contraceptives Trichomoniosis has been seen in 17,1 and 1 cases respectively.

The correlation between Trichomoniosis and contraception methods could not been determined because of the small number of cases. The incidence of *T.vaginalis* in bar girls that have gynecological complaints was found to be higher.

Key words: *T. vaginalis*, Bar Girls, Malatya

+ 12. Ulusal Parazitoloji Kongresinde (24-28 Eylül 2001, Elazığ) sunulmuştur.

Trichomonas vaginalis, insanın ürogenital sisteminde yaşayan, kamçılı bir protozoon olup parazitliğine Trichomoniosis denir.¹

İlk kez Donne tarafından 1836 yılında bulunmuştur. Kist şekli yoktur, sadece trofozoit şekli vardır. Boyu 5-15 µm civarındadır ancak 30 µm olanlara da rastlanmaktadır.¹⁻⁵

T. vaginalis vücut dışında 40°C'de kuruluğa, doğrudan güneş ışığına ve hipotonik su içindeki ortama 35-40 dakika direnç göstermekle birlikte, 40°C'nin üzerinde ve donma derecesinin altındaki ısılarda çabuk ölür. Suda 40 dakikadan fazla canlı kaldığı, idrarda 24 saat, temizlenme kağıtlarında 6 saat, nemli sünger üzerinde birkaç saat yaşayabildiği dolayısıyla bu durumun toplu banyolar ya da tuvalet esyası kullanımı gibi, veneral olmayan bulaşma biçimlerine ısı tuttuğu bildirilmektedir.^{1,3-5}

T. vaginalis monoksen bir parazit olup kesin konağı insandır ve baslıca cinsel ilişki yoluyla bulaşmaktadır.^{1,4,5}

Trichomoniosis yaygın bir enfeksiyon olmakla birlikte insidansını belirlemenin mümkün olmadığı bildirilmiş ve araştırmacılar, enfeksiyon oranının ülkeden ülkeye, toplumdaki topluma büyük değişiklikler göstermesinin nedenini tanıma kullanılan yöntemlerin ve seçilen insan topluluklarının farklı olmasına bağlamışlardır.^{3,6-8}

Kaynak verilerine göre, *T. vaginalis* ile enfeksiyon olguları %10-90 arasında değiştiği ve özellikle kadınlarda ve hijyen tedbirleri eksik olan toplumlarda, insidansın oldukça yüksek olduğu bildirilmektedir.^{3,7,9}

İngiltere'de gonoreli kadınların yarısında aynı zamanda *T. vaginalis* bulunduğu, benzer olarak Prag'daki Veneral Hastalıklar Kliniğinde kadınların %50'sinde gözleendiği, jinekoloji kliniğinde bu oranın %30-40 arasında değiştiği rapor edilmiştir.⁸ Yine Mannheim Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine gelen 127 olguda %16.5 oranında, *T. vaginalis* tesbit edilmiştir.⁹ Ayrıca cinsel temasla geçen hastalıklar polikliniklerinde %2-50 oranında saptanan Trichomoniosis'e, genel kadınlarda %5-75 oranında rastlanmıştır.¹⁰

Ülkemizde yapılan çalışmalarda, özel kliniklere giden sağlıklı kadınlarda %5-10 oranında Trichomoniosis saptanırken, kadın hastalıkları ve doğum kliniğine başvuran kadınlarda %13-25 ve genelevde çalışan kadınlar ile kadın hapishanelerindeki kadınlarda %50-70 oranında enfeksiyon saptanmıştır. Cerahatli akintisi olan kadınlarda insidansın %55 veya daha fazla, genç kızlarda, menopozdan sonraki çağda ve çocuklarda ise insidansın düşük olduğu fakat enfekte aneden bulaşma olabildiği bildirilmiştir.³

Çalışmada Malatya ilindeki pavyonlarda konsomatris olarak çalışan kadınlardaki *T. vaginalis* insidansının belirlenmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma Malatya ili Adafı Frengi ve Lepra Savas Merkezine (AFLSM) periyodik olarak kontrole gelen ve konsomatris olarak çalışan 33 kadın üzerinde yapılmıştır. Kadınlar bu araştırma için habersiz çağırılmışlardır.

Olgular jinekolojik muayene ile değerlendirilmiş ayrıca doğum kontrol yöntemleri ve yasanılan evde birden fazla kadın olup olmadığı sorgulanmıştır. Kadınların spekulumla açılan vagina arka forniksinden üç tane steril eküvyonla alınan vaginal akinti örnekleri içinde 2-3 ml fizyolojik su ve 5 ml besiyeri bulunan iki ayrı tüpe konulmuş, üçüncü örnek ile yayma preparat hazırlanmıştır. Vaginal akinti örneklerinden sağlıklı sonuç alabilmek için, hastaya örnek alımından 1-2 gün önce vaginaya herhangi bir maddenin uygulanıp uygulanmadığı ve ilaç kullanıp kullanmadığı sorulmuştur. *T. vaginalis* tanı yöntemlerinden direkt mikroskopik baki, Giemsa boyama yöntemi ve cycteine- peptone- liver- maltose (CPLM) besiyeri kullanılarak taniya gidilmiştir.

CPLM besiyeri usulüne uygun olarak hazırlanmış, kullanıncaya kadar 4°C'de muhafaza edilmiştir.¹¹

Alınan akinti örnekleri kısa süre içinde direkt mikroskopik baki ile incelenmiş ve vaginal akinti örneğinin alındığı besiyerine 1ml inaktive edilmiş insan serumu, 10.000 ünite kristalize penisillin, 10 mg streptomycin ve 4 µg Triflucan eklenerek 37°C'de inkube edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar değerlendirilerek, Malatya ilinde konsomatris olarak çalışan kadınlarda *T. vaginalis* yaygınlığı saptanmıştır. *T. vaginalis* görülen kadınlara tedavi uygulanmıştır.

BULGULAR

Çalışmada, hastalardan alınan 33 vaginal akinti örneği direkt mikroskopi, boyama ve CPLM besiyerine ekim yapılarak incelenmiş ve 14 (%42.4) örnekte *T. vaginalis* görülmüştür (Resim 1).

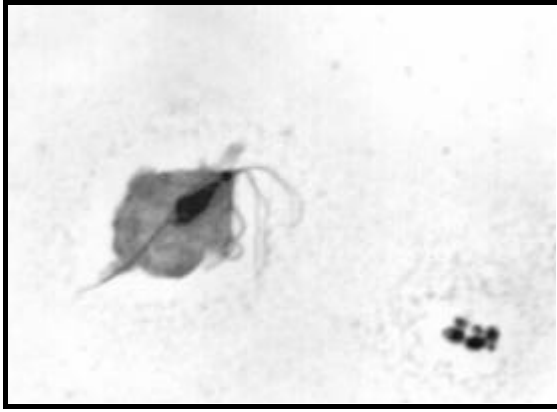
T. vaginalis görülme durumunun doğum kontrol kullanma yöntemlerine göre dağılımı Tablo 1'de görülmektedir.

Trichomonas Intestinalis'in CPLM Besiyerinde Üretilmesi

Tablo 1: Kullanılan Dogum Kontrol Yöntemleri ve *T. vaginalis* Görülme Oranları

<i>T. vaginalis</i>	Dogum Kontrol Yöntemi					
	Oral Kontraseptif		RIA		Korunmayan	
	Sayi	%	Sayi	%	Sayi	%
Negatif	2	66.7	2	66.7	10	37.01
Pozitif	1	33.3	1	33.3	17	62.96
Toplam	3	100.0	3	100.0	27	100.0

Resim 1: CPLM besiyerinde üretilen *T. vaginalis*'in Giemsa ile boyalı preparatı.

Tablo incelendiğinde dogum kontrol yöntemlerine göre korunmayan 27 kadının 10'unda, RIA kullanan 3 kadının 2'sinde ve oral kontraseptif kullanan 3 kadının 2'sinde *T. vaginalis*'e rastlanmıştır.

Jinekolojik muayene ile lezyon saptanan 25 olgunun 14 tanesinde *T. vaginalis* görülmüştür.

Tüm kadınların aynı evde birden fazla kadınla oturdukları gözlemlenmiştir.

TARTISMA

Çalışmada AFLSM aylık kontrollerine gelen 33 konsomatristin 14'ünde (%42.4) *T. vaginalis* saptanmıştır. Yurdumuzda konsomatrisler ve hayat kadınları üzerinde yapılan benzer çalışmalarda Toker ve Degerli'nin bildirdiğine göre İnci ve ark., İzmir genelevinde yaptıkları çalışmada, %40.5 oranında *T. vaginalis* saptamışlardır.^{8,12} Ayrıca Yılmaz ve ark. Elazığ genelevinde çalışanlar ve pavyonlarda konsomatrislik yapan kadınların direkt mikroskopi ve kültür sonuçlarında, genelev kadınlarında %5.8, konsomatristler de ise %42.3 *T. vaginalis* saptamışlardır.¹³

Suay ve ark. Diyarbakır genelevinde çalışan 300 kadından, direkt mikroskopi yöntemi ile % 40.3 ve %62, TYM besiyeri kültürü ile %72.3 oranında pozitif sonuç elde etmişlerdir.^{14,15}

Çalışmada elde edilen bulgular ile yukarıdaki çalışma sonuçları arasında benzerlik görülmüştür.^{8,12,13,14,15}

Aşağıdaki çalışmalarda ise daha düşük oranlar bulunmuştur. Saygı'nın bildirdiğine göre Aytug ve Arsan, genelev kadınlarında *T. vaginalis*'i %5-6 oranında bulmuşlardır.¹⁶ Ayrıca Saygı ve ark genelevde çalışan kadınlarda %6.7, Erzurum'da özel muayenehanelere başvuran kadınlarda %51, Erzurum Numune Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Dogum Polikliniğine başvuran vaginal akıntılı kadınların %2.4'ünde direkt ve kültür incelemeleri sonucunda *T. vaginalis* gördüklerini bildirmişlerdir.¹⁶⁻¹⁸ Yine Dogan'a göre Saygı ve ark. bir çalışmada, Sivas genelev kadınlarında *T. vaginalis*'e %6.5 oranında rastlamışlardır.¹⁹

Özcan ve ark Adana Zührevi Hastalıklar Dispanseri'ne, haftalık kontrol için gelen, 98 genelev kadından, Kadın Hastalıkları ve Dogum Anabilim Dalına muayene için gelen 89'u akıntılı 151'i akıntısız 240 kadından alınan vaginal sürüntü örneğini incelemişlerdir.²⁰ Genelev kadınlarında *T. vaginalis*'e rastlamamışlar fakat 89 akıntılı kadında %2.25 ve 151 akıntısız kadında %1.32 oranında *T. vaginalis* belirlemişlerdir.

Toker'in bildirdiğine göre Tanyüksel ve ark. Ankara genelevinde çalışan kadınlarda %25.09, Tosun ve ark., SSK Ulus Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Dogum Polikliniğine başvuran 100 kadının 7'sinde, Sümerkan ve ark. Erciyes Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Dogum Polikliniği'ne müracaat eden 150 hastanın 3'ünde *T. vaginalis*'e rastladıklarını rapor etmişlerdir.⁸

Toker, İzmir genel evinde çalışan 492, İzmir Kadın Hastalıkları ve Dogumevi ve İzmir Bölge Hifzissihha Enstitüsü Laboratuvarına akinti ve kasinti şikayetleri ile başvuran 368 hastanın vaginal akinti örnekleri üzerine

bir çalışma yapmış ve toplam 860 hastanın 90'unda (%9.30) *T. vaginalis* tespit etmiştir.⁸ Bu sonuçların 35'inin (%7.11) İzmir Genelevi'nde çalışan kadınlar, 47'sinin (%12,77) İzmir Kadın Hastalıkları ve Doğumevi ve İzmir Bölge Hifzisiha Enstitüsü Laboratuvarı'na gelen hastalardan oluştuğunu bildirmiştir.

Kurultay, İzmir genelevinde çalışan kadınlardan ve telekizlardan oluşan toplam 110 kadının vajinal akinti örneklerini direkt baki, Giemsa ve CPLM besiyeri kullanarak incelemiş ve %10.9 oranında *T. vaginalis*'e rastlamıştır.⁷

Hayat kadınları ve konsomatrisler üzerinde yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, yapılan çalışmalarda hayat kadınlarının kontrole gelmeden önce ilaç kullanıp kullanmadıklarına, bulasıcı hastalıklar hakkındaki bilgi durumuna ve çalışma ortamlarına bağlı olarak değişik sonuçlar çıktığı düşünülebilir. Bu araştırmada *T. vaginalis*'in yüksek oranda görülme nedeninin, kontrole gelen kadınların araştırmadan haberdar olmaması ve yaşanan evde birden fazla kadının olmasından kaynaklandığı kanısına varılmıştır.

Jinekolojik muayeneye göre değerlendirmede ise çalışmada, lezyon saptanan 25 olgunun 14 tanesinde parazite rastlanılmış olup olgu sayısının azlığı nedeni ile uygulanan doğum kontrol yönteminin insidansa etkisi belirlenememiştir. *T. vaginalis*'in konsomatris olarak çalışan kadınlarda, jinekolojik şikayetlere bağlı olarak daha sık görüldüğü sonucu düşünülebilir. Çalışmada elde edilen bulguları destekler çalışmalar bulunmaktadır.^{5,8,13,20}

Sonuç olarak, konsomatrisler ve genelev kadınları gibi yüksek risk gruplarına ve ilgili diğer gruplara hastalıkla ilgili korunma ve kontrol prensipleri hakkında bilgi verilmesinin ve sağlık eğitiminin yararlı olacağı düşünülmektedir.

TESEKKÜR

Çalışma sırasında materyal alımında büyük yardımlarını gördüğümüz Malatya Adafı Frengi ve Lepra Savas Merkezi çalışanlarına teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. Unat EK, Yücel A, Altas K, Samastı M. Unat'ın Tıp parazitolojisi. (5. baskı) Cerr. Tıp Fak. Vakfı Yay.15. 1995
2. Saygi G. Temel Tıbbi Parazitoloji. Esnaf Ofset Matb.Sivas. 1998 :44-47
3. Kuman A, Altıntas N. Protozoon Hastalıkları. Bornova –İzmir. 1996
4. Merdivenci A. Medikal Protozooloji. İst. Üniv. Cer. Tıp Fak. Yay. İstanbul 1981.
5. Orhan V. *Trichomonas vaginalis*'in morfolojisi, fizyolojisi ve evrimi. Trikomonyaz. (Ed. Yasarol S.) T. Parazitol. Derneği Yay. No:7 1987 :11-17
6. Bowden F J, Garnett G P. *Trichomonas vaginalis* epidemiology. Parametrising and analysing a model of treatment interventions. Sex. Trans. Infect. 2000; 76 (4):248-258
7. Kurultay N. *Trichomonas vaginalis* Susularinin Antiprotozoer İlaçlara Karşı Makrodilasyon Tüp Yöntemi İle MIC Degerinin Arastirilmesi. Doktora Tezi. Ege Üniv. Sag.Bil.Enst. İzmir 1997
8. Tokar R. *Trichomonas vaginalis*'te Tani Yöntemlerinin Değerlendirilmesi ve Parazit'in Sosyal Yasama Etkileri. Doktora Tezi. Ege Üniv. Sag.Bil.Enst. İzmir 1995
9. Budak S. Trikomonyazın Epidemiolojisi. Trikomonyaz. (Ed. Yasarol S) T. Parazitol. Dern. Yay. No:7, 1987:19-20
10. Suay A, Yayla M, Mete Ö, Elçi S. Genel Kadınlarda Antitrikomonal Tedaviye Yanıt. T. Parazitol. Derg. 1979;19 (3):345-348
11. Daldal N, Özensoy S, Aksoy Ü, Akisü Ç. Besiyerleri ve Hayvan İnokülasyonları. Parazit Hastalıklarında Tani. (Ed. Özcel M.A.Altıntas N) T. Parazitol. Dern. Yay. No 15. İzmir- 1997 :166-168
12. Degerli K, Laçın S, Özbakkaloglu B, Sivrel A, Özkütük N, Özbilgin A. Vajinal Akinti Şikayeti Olan Kadınlarda *Trichomonas vaginalis* ve *Candida* spp. Yaygınlığının Arastirilmesi. T. Parazitol. Derg. 1997; 21 (4):366-368
13. Yilmaz M, Ay S, Barlas H, Felek S, Asçı Z. Genel Kadınlarda ve Konsomatrislerde *Trichomonas vaginalis* Arastirilmesi. T. Parazitol. Derg. 1989; 13 (1):35-38
14. Suay A, Yayla M, Mete Ö, Elçi S. 300 Hayat Kadınında Direkt Mikroskopik ve Kültür Yöntemleriyle *Trichomonas vaginalis* ve buna bağlı olarak Trikomonyaz'ın arastirilmesi. T. Parazitol. Derg. 1995;19(2): 170-173
15. Suay A, Mete Ö, Yayla M, Elçi S. 300 Hayat Kadınında Direkt Mikroskopik Yöntemiyle Menstruasyon ve *T. Vaginalis* Arasındaki İlişkinin Arastirilmesi. T. Parazitol. Derg. 1995; 19 (3):334-339
16. Saygi G, Almacı R. Vajinal Akinti Örneklerinden Soyutlanan *Trichomonas vaginalis* ve Diğer Mikroorganizmalar Üzerinde Arastirmalar. II. Genelev Kadınları. T. Parazitol. Derg. 1980; 3 (1-2):103-108
17. Saygi G, Pırgun N, Tuna S. Vajinal Akinti Örneklerinden Soyutlanan *Trichomonas vaginalis* ve Diğer Mikroorganizmalar Üzerinde Arastirmalar. III. Özel Muayenehane Olguları. T. Parazitol. Derg. 1980; 3 (1-2):119-123
18. Saygi G, Almacı R. Vajinal Akinti Örneklerinden Soyutlanan *Trichomonas Vaginalis* Ve Diğer Mikroorganizmalar Üzerinde Arastirmalar. I Hastane Olguları. T. Parazitol. Derg. 1980; 3 (1-2) s:91-102
19. Dogan N, Akgün Y. Vajinitlerde *Trichomonas vaginalis* Görülme Sıklığı. T. Parazitol. Derg. 1998; 22 (1):11-15
20. Özcan K, Canpolat P, Köksal F, Yigit S, Boztuna B, Aridogan N. Genel Kadınlarda *Trichomonas vaginalis* Arastirilmesi. T. Parazitol. Derg. 1988; 12 (1-2):75-79

Yazisma Adresi:

Prof. Dr. Nilgün Daldal
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi
Parazitoloji AD, Malatya
Tel : 422 341 0204
E-Posta : ndaldal@inonu.edu.tr